

Mednarodna fakulteta
za družbene in poslovne študije
International School
for Social and Business Studies
Celje · Slovenia · Europe

SMERNICE IN IZHODIŠČA PODPORI POSEBNIM SKUPINAM ŠTUDENTOV S KREPITVIJO VLOGE KARIERNEGA CENTRA MFDPŠ

Smernice so nastale v okviru projekta **‘Celostna obravnava netradicionalnih študentov v okviru kariernega centra MFDPŠ’**, ki je del Javnega razpisa 2022: “Krepitev vloge kariernih centrov v celostni obravnavi študentov”.

Operacijo delno financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Javni razpis za izbor operacij: Krepitev vloge kariernih centrov v celostni obravnavi študentov se izvaja v okviru Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014-2020, prednostne osi: 10. Znanje, spretnosti in vseživljenjsko učenje za boljšo zaposljivost; prednostne naložbe: 10.1 Izboljšanje enakega dostopa do vseživljenjskega učenja za vse starostne skupine pri formalnih, neformalnih in priložnostnih oblikah učenja, posodobitev znanja, spretnosti in kompetenc delovne sile ter spodbujanje prožnih oblik učenja, tudi s poklicnim svetovanjem in potrjevanjem pridobljenih kompetenc; specifičnega cilja: 10.1.3 Spodbujanje prožnih oblik učenja ter podpora kakovostni karierni orientaciji za šolajočo se mladino na vseh ravneh izobraževalnega sistema.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VISOKO ŠOLSTVO,
ZNANOST IN INOVACIJE

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Celje, september 2023

Št. 21/2023-SIPPSŠ

Mednarodna fakulteta
za družbene in poslovne študije
International School
for Social and Business Studies
Celje · Slovenia · Europe

Pripravila: doc. dr. Vesna Skrbinjek, članica delovne skupine

Gradivo je bilo obravnavano na 223. seji Komisije za študijske zadeve, dne 18. 9. 2023.

Gradivo je sprejel Senat na 147. seji, dne 27. 9. 2023.

Uvod

Smernice oz. izhodišča podpore posebnim skupinam študentov (študenti s posebnim statusom in študenti s posebnimi potrebami) so dokument, ki je v pomoč delu strokovnih služb in drugih na MFDPŠ, ki se v okviru svojega dela srečujejo s študenti s posebnim statusom in študenti s posebnimi potrebami.

Ustrezni pristopi pri delu s to ciljno skupino, naj bi prispevali k zmanjšanju števila socialno izključenih oseb med študijem, pravočasnemu prepoznavanju posebnih skupin študentov in nudenje podpore tekom študija, zagotavljanju enakosti obravnave in izboljšanju dostopa do študija ter preprečevanje nadlegovanja in trpinčenja za vse raznolikosti položajev študentov, zagotavljanje enakega dostopa do izobrazbe.

Dokument bo prispeval tudi h krepitvi vloge kariernega centra MFDPŠ, predvsem delovanje v smeri izboljšanja odzivnosti izobraževalnega sistema in sistema usposabljanja na potrebe trga dela.

S temi smernicami se razširja svetovalna dejavnost študentom s strani strokovnih služb na karierne svetovalce, ki delujejo v okviru Kariernega centra MFDPŠ in so ustrezno usposobljeni za podporo in pomoč študentom iz posebnih skupin. Vzpostavlja se tudi Mreža kariernega centra MFDPŠ, ki bo delovala kot posvetovalno telo Kariernega centra MFDPŠ.

Z navedenimi aktivnostmi prepoznavanja in podpore posebnim skupinam študentom ter ozaveščanju o enakopravnosti obravnave in različnosti študentov, fakulteta izvaja svojo srednjeročno strategijo na področjih sodelovanja z okoljem in družbene odgovornosti, kjer s sodelovanjem vseh deležnikov vključuje družbeno odgovornost v svoje delovanje, zagotavlja kakovost in izvaja ozaveščanje zainteresiranih javnosti o družbenih izzivih in njihovih rešitvah.

Pravna podlaga

Nacionalno pravno podlago za opredelitev posebnih skupin študentov zagotavlja:

- Zakon o visokem šolstvu v 69. a členu (Uradni list RS št. 32, 2012) oz. Zakon za urejanje položaja študentov v 11. členu (Uradni list RS št. 54, 2022), ki ureja pravice študentov s posebnimi potrebami in posebnim statusom ter
- Zakon o visokem šolstvu v 7. členu (Uradni list RS št. 32, 2012) oz. Zakon za urejanje položaja študentov v 8. členu (Uradni list št. 54, 2022), ki določa zagotavljanje enake obravnave študentov in nediskriminacije zaradi različnosti oz. drugačnih okoliščin.

Interne podlage za opredelitev Smernic in izhodišč podpora posebnim skupinam študentov zagotavlja:

- Statut MFDPŠ (št. 13/2021) in
- Merila za presojo vlog študentov in kandidatov za vpis (št. 14/2023).

Način spremljanja procesa dela s posebnimi skupinami študentom opredeljuje Poslovnik kakovosti (št. 22/2019) ter letna Samoevalvacijska poročila MFDPŠ.

Opredelitev skupin študentov s posebnim statusom

Ciljne skupine študentov

Posebne skupine študentov delimo glede na dva študentska statusa:

1. Študenti s posebnimi potrebami.
2. Študenti s posebnim statusom.

Študenti s posebnimi potrebami so:

- slepi in slabovidni študenti oziroma študenti z okvaro vidne funkcije,
- gluhi in naglušni študenti,
- študenti z govorno jezikovnimi motnjami,
- študenti s primanjkljajem na posameznih področjih učenja,
- gibalno ovirani študenti,
- dolgotrajno bolni študenti,
- študenti z motnjami avtističnega spektra ter
- študenti s psihosocialnimi težavami.

Študenti s posebnim statusom so:

- študenti kategorizirani športniki in trenerji,
- študenti priznani umetniki in kulturniki,
- drugi študenti, ki se udeležujejo (področnih) mednarodnih tekmovanj ter
- študenti starši do začetka obveznega šolanja otroka.

Študenti s posebnimi potrebami in študenti s posebnim statusom so upravičeni do: ugodnejše obravnave v izbirnem postopku v primeru omejitve vpisa ter prilagoditve izvajanja študijskih programov in dodatne strokovne pomoči pri študiju, pri čemer lahko napredujejo in dokončajo študij v daljšem času, kot je predvideno s študijskim programom.

Pridobitev posebnega statusa

Postopek pridobitve posebnega statusa se izvaja ob vpisu v prvi ali višji letnik na prvi, drugi ali tretji stopnji študija, lahko pa tudi med študijem, če se okoliščine študenta spremenijo in nastopijo razlogi za pridobitev posebnega statusa. Način in postopek pridobitve posebnega študentovega statusa opredeljujejo Merila za presojo vlog študentov in kandidatov za vpis (Št. 14/2023).

Študent vloži Vlogo za pridobitev statusa študenta s posebnimi potrebami ali posebnim statusom (v nadaljevanju Vloga) preko visokošolskega informacijskega sistema Novis v skladu s Merili za presojo vlog študentov in kandidatov za vpis (št. 14/2023). Študent v vlogi jasno navede, kateri status želi pridobiti ter opiše problematiko težave ali ovire. Vlogi priloži ustrezna dokazila, ki utemeljujejo njegove navedbe oz. s katerimi nedvoumno izkazujejo primanjkljaj, oviro, motnjo ali težavo.

O dodelitvi posebnega statusa odloča Komisija za študentske zadeve, ki je pristojna za obravnavo vlog oz. prošenj študentov (glede na 22. člen Statuta MFDPŠ, št. 13/2021). Študent je o odločitvi pristojnega organa obveščen pisno s sklepom.

Podpora posebnim skupinam študentov

Prilagoditve izvajanja študija

Tekom izvajanja študijske dejavnosti se posamezne prilagoditve oz. omejitve študentov povezane s pridobljenim posebnim statusom obravnava **individualno**. Študent s posebnim statusom uveljavlja prilagoditve pri izvedbi predavanj, vaj in preverjanju znanja v skladu z individualnim dogovorom s posameznim izvajalcem učne enote. Ne glede na status študenta pa morajo vsi študenti opraviti učno enoto skladno z učnim načrtom in doseči v učnem načrtu opredeljene učne izide. O načinu doseganja učnih izidov se študent posvetuje z visokošolskim učiteljem posamezne učne enote.

Študent lahko pridobi dodatno strokovno pomoč na danem vsebinskem področju preko sistema Tutorstva na MFDPŠ.

Karierni center

Ozaveščanje študentov o možnostih in priložnostih podpore posebnim skupinam študentov poteka preko e-učilnice Kariernega centra MFDPŠ, ki jih administrira karierni svetovalci. Vsi identificirani študenti so ob odobreni Vlogi vpisani v e-učilnico Kariernega centra, ki med drugim nudi informacije o dodatni zunanji podpori in vzpostavlja stik s kariernimi svetovalci. E-učilnica Kariernega centra poleg osnovnega namena zagotavljanja stikov in sodelovanja študentov z deležniki trga dela, izobraževanja in posredovanja informacij o pridobivanju vseživljenjskih kompetenc in znanj omogoča tudi svetovanje pri okoliščinah in situacijah, ki lahko vodijo v stisko, tesnobo ali druga duševna stanja. Svetovanje in podporne aktivnosti kariernih svetovalcev so študentom na voljo tudi ob morebitnih neuspehih pri študiju, posebnih družbenih situacijah (npr. epidemija), nezmožnosti vpisa v višji letnik in podobno.

Karierni svetovalci izvajajo osebno svetovanje po elektronski pošti in telefonu študentom, ki potrebujejo informacije in pomoč ter kot izhaja iz 7.c člena Statuta MFDPŠ (št. 13/2021). Karierni svetovalci delujejo v smeri individualnega pristopa, kjer pogovor poteka zaupno in podporno.

Z vključevanjem Mreže zunanjih strokovnjakov se fakulteta bolje povezuje s svojim družbenim okoljem in ima lažji dostop do povratnih informacij na področju posebnih skupin posameznikov in njihovih potreb. To kariernemu centru omogoča posodobitev nabora ukrepov in kazalnikov ter podpornih storitev, ki jih nudi posebnim skupinam študentom.

Individualne delavnice in svetovanje

V kolikor se pokaže potreba, se lahko za posebne skupine študentov (in tudi druge študente) organizirajo delavnice na specifične tematike npr.: tehnike sproščanja, ustrezna medosebna komunikacija, osebna rast, zdravi odnosi ipd., ki so namenjene preventivi in informiranju študentov o možnostih pomoči in podpore.

Javni dogodki, ozaveščanje in informiranje

Javni dogodki so namenjeni ozaveščanju, informiranju in prepoznavanju posebnih skupin študentov ter se lahko izvedejo za vse študente, diplomante ter kandidate za študij. Javni dogodki so namensko usmerjeni k naslavljanju problematike študentov, zaradi različnih okoliščin in stisk, npr.: tehnike sproščanja, ustrezná medosebna komunikacija, osebnostna rast, zdravi odnosi ipd.

Ozaveščanje o prepoznavanju posebnih skupin študentov poteka za kandidate za vpis na informativnih dnevih in drugih zunanjih dogodkih., ki so jih deležni na fakulteti tekom študija. Na javnih dogodkih se praviloma razdeli promocijsko gradivo, ki študente usmerja na ustrezne institucije, organizacije in karierni center.

Prostovoljno mentorstvo študent- študent

Prostovoljna mentorstva omogoča izmenjavo izkušenj med študenti in zagotavlja podporno obliko med posebnimi skupinami študentov, ki so sami imeli podobne težave. Študent mentor prostovoljno vzpostavi stik s študentom iz posebne skupine ali na pobudo kariernega svetovalca ter mu nudi svoj pogled spoprijemanja s težavami. Študent mentor izvaja svoje aktivnosti le na prostovoljni ravni in ni dolžan zagotavljati strokovne ali dolgotrajne pomoči in podpore izbranemu študentu iz posebne skupine študentov.

Sistem mentorstva je komplementaren sistemu tutorstva, ki je na MFDPŠ že utečen in vključuje splošno in predmetno tutorstvo. Študent tutor nudi pomoč pri študijskem procesu, posredovanju informacij o študiju, svetuje pri težavah, vezanih na študij in sodeluje s kariernimi svetovalci ter opravlja druge povezane naloge.

Preprečevanje nadlegovanja in trpinčenja med študenti

Vsako vedenje ali ravnanje, ki posega v dostojanstvo posameznika, njegove osebne pravice in integriteto bodisi zaradi drugačnosti, posebnega statusa ali drugih okoliščin je nesprejemljivo in nedopustno. Sem uvrščamo verbalno, spolno ali drugo nadlegovanje in trpinčenje posameznika.

Karierni svetovalci delujejo preventivno z ozaveščanjem in informiranjem o načinih preprečevanja vsakega nadlegovanja in trpinčenja vseh študentov, še posebej posebnih skupin študentov.

Zagotavljanje kakovosti delovanja Kariernega centra

Karierni center ima vlogo podpornih dejavnosti v študijskem procesu. Delovanje Kariernega centra MFDPŠ se spremlja v okviru sistema kakovosti MFDPŠ.

Proces dela s posebnimi skupinami študentov se vključi v Poslovnik kakovosti, njegovo delovanje pa se redno spremlja in nadgrajuje v okviru letnega Samoevalvacijskega poročila, ki se predstavi članom Mreže kariernega centra MFDPŠ. Člani Mreže podajo predloge in komentarje, ki se lahko upoštevajo pri načrtovanju aktivnosti dela s posebnimi skupinami naslednjega leta.

Vloga deležnikov

Karierni svetovalci

Karierni svetovalci delujejo pod okriljem Kariernega centra MFDPŠ. Njihova vloga in naloga je zagotoviti ustrezno svetovanje, informiranje in pomoč posebnim skupinam študentov v procesu prepoznavanja, ozaveščanja, delovanja in preprečevanja nadlegovanja in trpinčenja posebnih skupin študentov. Karierni svetovalci vodijo evidenco vseh študentov, ki so pridobili posebni status in jih ustrezno vodijo tekom študija.

Karierni svetovalci morajo biti za svoje delo ustrezno usposobljeni in opremljeni z različnimi tehnikami za delo s posebnimi skupinami študentov. Karierni svetovalci morajo imeti osnovna znanja in veščine za vzpostavitev svetovalnega odnosa, izvedbo nedirektivnega pogovora, ki vključuje opolnomočenje študentov in krepitev samozaupanja za samostojno reševanje težav, ter prepoznavanje simptomatike duševnih motenj. V ta namen se morajo pred izvajanjem nalog ustrezno usposobiti na vseh področjih, ki izhajajo iz značilnosti posebnih skupin študentov.

Dodatna usposabljanja kariernih svetovalcev tekom časa izvajanja nalog kariernih svetovalcev, poteka na način vseživljenjskega učenja, kjer se znanje dopolnjuje in pogloblja.

Mreža kariernega centra MFDPŠ

Mreža kariernega centra MFDPŠ (v nadaljevanju Mreža) deluje kot posvetovalno telo kariernega centra. Zajema zunanje strokovnjake v regiji in sodelavce regionalnih organizacij in zavodov, ki se ukvarjajo s podpornimi storitvami in pomočjo posameznikom v nepriviligiranih življenjskih situacijah in z osebami s posebnimi potrebami. V Mrežo bo vključen vsaj eden visokošolski učitelj, ki bo izmenjal izkušnje z delom pri študiju s posebnimi skupinami študentov.

Mreža omogoča večjo povezanost fakultete pri sodelovanju z okoljem in družbeni odgovornosti. Srečanje članov Mreže poteka praviloma enkrat letno, kjer strokovnjaki v diskusiji izmenjajo izkušnje dela s posebnimi skupinami študentov ter izmenjajo primere dobrih praks. Karierni svetovalci MFDPŠ so v rednem stiku s člani Mreže in jih sproti obveščajo o izvedbi dogodkov in usposabljanj ter o oblikovanju letnega načrta dela s posebnimi skupinami študentov. Na srečanjih članov Mreže se predstavi letno Samoevalvacijsko poročilo delovanja fakultete, ki predstavlja izhodišče diskusije o izvedenih aktivnostih, doseženih rezultatih in načrtovanih ukrepih za naprej. Prav tako bodo člani Mreže na srečanjih podali svoje predloge za izboljšave in predloge aktivnosti ter delovanja vzpostavljenega sistema v prihodnje.

Člani Mreže lahko zaradi svojega ekspertnega znanja in izkušenj izvedejo priložnostna usposabljanja za karierni svetovalce in/ali študente.

Zunanje partnerske institucije

Zunanje partnerske institucije so regionalne institucije, ki delujejo na področju pomoči in storitev za posebne skupine študentov. Vloga partnerskih institucij je izvajanje individualnih delavnic in javnih dogodkov za posebne skupine študentov, karierni svetovalce, akademsko osebje in druge strokovne sodelavce fakultete. Organizirani dogodki so vodeni v sinergiji z obstoječimi ponudbami regije, kar pogloblja sodelovanje z okoljem in integracijo družbene odgovornosti.

Akademsko osebje

Visokošolski učitelji so s strani kariernih svetovalcev predhodno obveščeni o številu študentov s posebnim statusom pri svojih učnih enotah. Visokošolski učitelji so seznanjeni s sistemom podpore posebnim skupinam študentov na Posvetih visokošolskih učiteljev in Akademskem zboru.

Vloga visokošolskih učiteljev je prilagoditev načina izvajanja učne enote glede na individualne potrebe študenta iz posebne skupine. Pri tem visokošolski učitelj izvedbo učne enote za te študente prilagodi do te mere, da se učna enota izvede skladno z učnim načrtom in, da študent lahko doseže zastavljene učne izide.

Visokošolski učitelji v času izvajanja učne enote prepoznavajo specifike študentov, ki imajo določene težave ali zaznajo elemente nadlegovanja in trpinčenja ter o njih nemudoma obvestijo karierne svetovalce.

Vodstvo

Vodstvo se aktivno vključuje v delovanje Kariernega centra. Karierni svetovalci redno poročajo in seznanjajo vodstvo s problematiko posebnih skupin študentov ter informirajo o izvedenih aktivnostih in dinamiki dela. Vodstvu predlagajo ukrepe za nadaljnjo delo ter dajejo v potrditev in sprejem dokumentacijo, ki se nanaša na delovanje Kariernega centra.

Predstavniki vodstva so prisotni na sejah Mreže.

Načrt aktivnosti za študijsko leto 2022/2023

Aktivnost/Ukrep	Kazalnik	Mera
1 Usposabljanje in izobraževanje kariernih svetovalcev, akademskega osebja in drugih strokovnih delavcev	Izvajanje usposabljanj in izobraževanj	Število izvedenih usposabljanj
2 Vzpostavitev Mreže kariernega centra (KC)	Ustanovitev Mreže KC kot posvetovalni organ	Število sej
3 Vzpostavitev sistema za prepoznavanje posebnih skupin študentov	Izdelava Smernic dela s posebnimi skupinami študentov	Potrjen dokument s strani deležnikov
	Nadgradnja informacijskih sistemov	Nadgradnja Novisa, podatkovnega skladišča
	Posodobitev dokumentacije, postopkov prepoznavanja posebnih skupin študentov	Število posodobljenih dokumentov
3 Ozaveščanje preko javnih dogodkov	Izvedeni dogodki za zainteresirano javnost	Število dogodkov
4 Ozaveščanje in informiranje preko e-učilnice KC	Posodobitev e-učilnice KC z vsebinami namenjenimi posebnim skupinam študentov	Posodobljena e-učilnica z ustreznimi informacijami
5 Podpora študentom	Izvajanje individualnih delavnic za posebne skupine študentov	Število delavnic